Memorandum 2009MME30

Datum	: 2 maart 2009	
Aan	: Commissie Milieu, Mobiliteit en Economie	
Van	: W.M. de Jong	Tel.: 3641
Onderwerp	: Ondersteuning gemeenten op asbestgebied	

Inleiding
In de commissievergadering van 1 september 2008 heeft de toenmalige gedeputeerde Milieu de toezegging gedaan om het onderwerp asbest mee te nemen in gesprekken met gemeenten, met als doel de behoefte naar asbest-ondersteuning te peilen, en hierover ter zijner tijd de commissie over te berichten.

In dit memorandum worden de activiteiten beschreven die wij, gezien de behoeften van gemeenten, in de nabije toekomst willen uitvoeren ter ondersteuning van gemeenten in hun uitvoering van de asbesttaken. Ook wordt ingegaan op de activiteiten van de afgelopen jaren.

Essentie
Vanaf 2001 heeft de provincie initiatieven genomen om gemeenten te ondersteunen in de uitvoering van hun asbesttaken. Hieronder wordt nader ingegaan op de ondersteuning vanaf 2006, eindigend met een blik op de nabije toekomst.

2006
In 2006 heeft de Provincie met alle betrokken handhavingspartners een breed samenwerkingsproject rond asbest opgezet. Hierbij is o.a. bij alle gemeenten in beeld gebracht hoe de taakuitvoering verliep en waar knelpunten zaten. Hieruit bleek een algemeen tekort aan kennis rond vergunningverlening/ afhandeling meldingen en rond handhaving. De provincie heeft hierop in mei aan circa 40 mensen van gemeenten, politie en Arbeidsinspectie een gratis eendaagse cursus asbestvergunningverlening en/of asbesthandhaving laten geven.
Aansluitend hebben de cursisten tijdens de in mei gehouden landelijke handhavingsestafette hun net opgedane kennis in de praktijk kunnen toepassen in gezamenlijke asbestcontroles met de milieupolitie en de Arbeidsinspectie.

2007
Het wegwerken van de (basis)kennishiaten bij gemeenteambtenaren bleek een goede en gewaardeerde methodiek. De provincie heeft daarom begin 2007 aan nog eens 80 ambtenaren een gratis asbestcursus laten geven.
Ook deze theoretische kennis is gevolgd door gezamenlijke praktijkcontroles tijdens de landelijke handhavingsestafette, die in 2007 landelijk georganiseerd werd door de provincie Utrecht.
Om de asbesttaakuitvoering van gemeenten organisatorisch beter te kunnen waarborgen heeft de provincie bovendien alle gemeenten aangeboden om met subsidie van de provincie (in totaal € 25.000) gebruik te maken van het zgn. asbestklimtraject van bureau BME. In dit asbest-klimtraject worden gemeenten individueel begeleid om de asbesttaken binnen de eigen organisatie goed te borgen. Slechts 4 gemeenten hebben van dit aanbod gebruik gemaakt.

2008
In 2008 heeft geen landelijke handhavingsestafette plaatsgevonden.
Het aanbod voor een gesubsidieerd asbestklimtraject is door de provincie wederom gedaan aan alle gemeenten, maar hiervan is geen gebruik gemaakt.
Namens andere provincies heeft Utrecht in 5 landelijke bijeenkomsten meegedacht over de nieuwe VROM-strategie om de asbesttaakuitvoering te verbeteren.

In juni is een Platform Asbest opgericht met daarin enthousiaste asbestmedewerkers van gemeenten, provincie, politie en arbeidsinspectie uit Utrecht en Noord-Holland. Dit overleg is puur gericht op het uitwisselen van kennis en ervaringen. Vanuit de provincie neemt o.a. de handhavingscoördinator deel aan dit overleg. Hij kan problemen in de samenwerking dan vervolgens neerleggen in de officiële handhavingsoverleggen. Dit heeft eind 2008 ertoe geleid dat met het Functioneel Parket Amsterdam afspraken zijn gemaakt over een actief vervolgingsbeleid voor het niet-melden van asbestsloop.

2009 en nabije toekomst

In 2009 dienen de afspraken met het Functioneel Parket rond asbest nader uitgewerkt te worden. Eveneens in 2009 organiseert de provincie een provinciale handhavingsestafette waarbij de samenwerking rond en ketenhandhaving van asbest één van de centrale thema's zal zijn.
Het aanbod voor een gesubsidieerd asbestklimtraject geldt nog steeds. Gemeenten zullen hier nogmaals op worden gewezen via het Platform Asbest en de Regionale Activiteiten Agenda Milieu. Het Platform Asbest zal naar verwachting 4 maal bijeen komen.

De afgelopen jaren is veel en divers geïnvesteerd in kennisverbetering, organisatie-verbetering en verbetering van de samenwerking. De VROM-inspectie signaleert echter nog steeds weinig structurele verbetering in de asbesttaakuitvoering van gemeenten. Minister Cramer van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer heeft onlangs in een brief aan de Tweede Kamer[1] toegezegd de achterblijvende gemeenten aan te spreken op hun verantwoordelijkheid.
Er is daarom (wederom) een concreet landelijk actieprogramma gestart om de asbesttaak-uitvoering een impuls te geven. Eén van de nieuwe ondersteuningsinstrumenten wordt de inzet van een 30-tal (gemeentelijke) asbestambassadeurs, die het komende half jaar andere gemeenten zullen benaderen om het belang van een goede asbesttaakuitvoering onder de aandacht te brengen.

Conclusie

Bij een grote groep gemeenten werkt de landelijke asbestregelgeving nog onvoldoende door in de sloopvergunning en het toezicht daarop. Dit heeft als risico dat in de belangrijke eerste schakel van de asbestketen malafide bedrijven niet of onvoldoende worden geweerd met grote risico's voor milieu en gezondheid. Gemeenten blijken in de praktijk nog steeds veel behoefte te hebben aan kennis en afstemming. De provincie zal dan ook hierop blijven inzetten en zal tevens de landelijke initiatieven daar waar mogelijk ondersteunen.

Meer hoop op een structurele verbetering zien wij echter in de landelijke discussie rond de vorming van omgevingsdiensten. De complexe en specialistische asbesttaak zou een taak kunnen zijn die gemeenten via een gezamenlijke backoffice in de vorm van een omgevingsdienst zouden kunnen uitvoeren. Men kan dan de (weinige) specialisten bij elkaar zetten en het noodzakelijke contact met ketenpartners als milieupolitie, OM en Arbeidsinspectie wordt een stuk eenvoudiger.

[1] Brief van 19 januari 2009 met als onderwerp: 'De stand van zaken van de verschillende onderdelen van het asbestdossier'; kenmerk RB\2009002042.